

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Kort Begryp Des Levens Ende Der Devghden Vande Weerdighe Joanna van Randenraedt Geestelycke Dochter Onder de Bestieringhe der Societeyt Iesu

**Huysmans, Daniel
Nerrincq, François**

T'Antwerpen, 1690

VIII. Lijf-kastijdinghe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38005

de selve soo ghestaedelijck oeffende : men kost nochtans uyt haer aensicht klaerlijck bespeuren de bly-hertigheydt van haeren gheest. Alle die haer ghekent oft ghesien hebben, kunnen ghetuyghenisse gheven, datmen weynighe menschen vindt, soo vriendelijck, soo soet-hertigh, soo vervremt van alle droefheydt ende swaermoedigheyt, als JOANNA in haer uytwendigh wesen, woorden, ende alle haeren handel gheweest is,

VIII. CAPITTEL.

Lijf-kastijdinghe.

K'En magh haer lijf-kastijdinghe niet afscheyden van haer verstervinghe, want sy een deel der verstervinghe is : ende om gheen andere reden en wordt sy afgetrocken van 't voorgaende Capittel, als om de menighe der stoffe.

Dit kastijden des lichaems, haeyre kleederen, disciplinen, ende dierghelijcke soorten van Godtvruchtighe strengigheydt, is altydt vande Heylighen seer gheploghen gheweest : ende dies te meer, hoe sy inde Goddelijcke liefde verhevender waeren. Hoedaenigh dat IOANNA hier in gheweest is, gaen ick voorstellen, ende den leser sal bevinden, dat sy soo wel in dit, als in 't voorgaende Capittel, meer te verwonderen is, als naer te volghen.

Sy en was nauwelijckx ingetreden haer thiende jaer, als sy behendelijck erghens bekomen hebbende een geknoot. haeyren kleedt, seer ghelijck aen een rijgh-lijf, het selve twee-mael jeder weke, ende daer en boven op avonden van besondere Feestdaeghen ghedraeghen heeft, om haer lichaem in

dwangh te houden, ende Godt meer te behaeghen. Doch soo sy onder haere ghewoonelijcke kleederen dit niet wel en konde draeghen, sonder bemerckt te worden; liet sy haere onder-kleederen af: soo dat de koude des winters haer niet min en pijnighde als het haeyren kleedt. Sy gebruyckte oock, een discipline van gheknoopte koordekens: ende een plancke, op de welcke sy heymelijck haer nachtruste nam. Soo dat'er noyt dagh en passeerde, sonder op eenighe maniere haer lichaem te pijnighen.

Met haer Ouders ter maeltijdt, of tot eenighe t'samen-handelinghe genoodt zijnde, wapende sy sich met eenen haeyren riem: om tusschen dat uytwendigh vermaeck, Godt niet te vergeten.

Geestelijck geworden zijnde socht sy haren bloedighen Bruydegom niet alleenelijck in haer herte, maer oock in haer-gevoelente draghen. Haer wiert aldan toegelaten te slapen op eenen stroyen sack, ende niet dan wolle-hemden te ghebruycken. Om dit leste te bedecken liet sy hare lijne-hemden van een ander gebruycken. Daer-en boven droegh sy het haeyren kleedt ende riem als te voren, beneffens dry disciplinen ter weke met yfere ketentiens: hier by wierden noch op sekere tijden braceletten van peauter vervoeght aen ermen ende beenen. Dit heeft sy onderhouden dry achtervolghende jaren, tot groot voordeel van hare siele.

Evenwel en meynde sy hier mede niet te voldoen aen't ghene dat sy Godt schuldigh was: want allen haren wensch was in een gheduerigh Martelie te leven: geen meerder vermaeck vindende, als in het pijnighen van haer lichaem, en aldus te wesen een volmaecte offerhande van danckbaerheyt ende voldoeninghe. Dies volghende was haer be-
gheerte

geerte van bloet te storten : ende die niet konnende maetighen, hiel soo lanck aen, tot dat-men haer den oorlof gaf van silvere spoorkens tot de discipline te gebruycken, en alsoo te dragen de bloedighe livreye van *Christus*. Hier mede viel sy sich soo ongenadelijck ende fellijck aen't lijf, dat-se nauwelijcks te vreden en was met vijf hondert slaghen, maer wenschte die te moghen verdobbelen tot het getal der slaghen die *Christus* inde geesselinghe ontfanghen heeft. Maer sy sagh vvel dat-se daer toe niet en konde geraecken : mits dat sy onder, 'tvoorseyde ghetal schier besvveeck. Waerom sy verfocht de selve lijf-kastijdinghe soo veel te dickvvilder te hernemen : ende desen oorlof bekomen hebbende, sloegh sy gemeynelijck op de selve plaetse, om niet alleen het vel, maer oock het vleesch ten besten te gheven.

Haren stroy-sack viel haer oock by nachten te sacht, vvant sy meer onrust moest hebben in hare ruste. Soo nam sy dan een plancke tot onder het hooft, ende boven de plancke noch eenighe steenen en stocken, denckende dat haren lieven JESUS noch geen plancke gehadt en hadde om sijn ghebenedijthooft op te legghen : oft sy nam de planken van haer kamer, voor hare rust-plaetse.

Twee en-twintigh jaren oudt zijnde, ende vvoonnende by haren Oom, alvvaer sy door de lastigheyt vande Maerte seer veel te lijden hadde, viel haer inden sin, dat-se niet alleenlijck dit verdraghen, maer als een slavinne voor Godt moest wesen. Ende mits dat de slaven gheketent gaen, ergens eene ketene bekomen hebbende, heeft sy sich daer mede gegort, boven het haeyre kleedt. Maer afkeer voelende van 't selve haeyrenkleedt oock by nach-

ten aen 't lijf houden, heeft sy soo langh ghebeden ende gefmeeckt, tot dat men haer ten lesten heeft toegelaten dit oock by nachten te ghebruycken: indese ghevvoonte volherdende een gheheel jaer achter volghens.

Gemerckt dat sy tot haer nacht-gebet de slaep-achtigheyt niet en konde over-winnen volgens haeren fin: verfocht sy vanden Hemel, dat haer soude geoorloft worden hier toe alle middelen te ghebruycken. 'T welck haer van Godt en het ghebedt toe gheseyt is, ende daer naer oock toe-ghestaen vanden Biecht-vaeder. Door verscheyde middelen die sy teghen den vaeck ghebruyckte, geen baete bevonden hebbende, heeft sy ten lesten netelen ghebruyckt om den slaep te verdrijven.

Op den eersten dagh des jaers 1633. voelde JOANNA wederom een stercke begeerte tot het Martelie, wenschende dagh, ende nacht te moghen draegen het haeyren kleedt, ghegort met eene ketene: ende sich aldan bevindende met een Hemelsch licht omringhelt, verftont sy dat dit haer soude toe-ghelaten worden voor eenighen tijdt: doch datse inde plaetse vande ketene een geknoopte koorde soude moeten nemen. Ende alsoo is 't gheschiet, want den Biecht-vaeder haer verfoeckten deelen toe-ghestaen, ende ten deelen af-gheslagen heeft volgens het ghene dat haer veropenbaert was, sonder dat hy nochtans eenighe kennisse hadde van dese veropenbaeringhe. Maer JOANNA hier mede noch niet te vreden heeft by andere instrumenten oock hulft ghebruyckt, om haer lichaem te kastijden: want sy nergens behendigere en was, als om altijdt nieuwe pijnen voor haer lichaem te versieren, sonder de welcke sy scheen niet te kunnen leven.

Ses-en-twintigh jaeren oudt zijnde droegh sy s'maendaeghs het haeyren kleedt, ende wederom van s'woensdaghs tot vrijdagh s'avonts, sonder dat af te legghen: s'Woensdaghs ende s'vrydaghs daer op noch een ijfere ketene, die sy inden Vasten over ander dagh droegh. Als haer belast wierdt dese ketene te laeten, heeft sy soo lanck ghebeden tot datse oorlof bequam om inde plaetse der ketene een gheknoopte koorde te draeghen: besonder vermaeck scheppende in dit teecken der slaven. Sy dede daer-en-boven een discipline van dry-entertigh slaeghen, met hulst, ende met andere grouwelijcke instrumenten: ende op de Vrijdaeghen eene van dry hondert slaeghen met silvere spoor-kens. Sy en moest de slaeghen niet tellen, om het gheral te weten: want sy door ghedurighe gewoonte, haer inbeeldinghe hechtende op verscheyde mysterien van het Lijden Christi, dit getal achter-haelen konde, sonder tellen: sich 't een mysterie, oft 't ander verbeeldende; naer den oorlof die sy aengaende dit ghetal bekomen hadde.

Sy socht desen yver te bedecken, soo veel als 't moghelijk was, verkiesende tot dit bloedigh ende pijnelijk werck, of den nacht, of den tijdt als sy alleen in huys was, of eenighe afghesonderde plaetsen, ghelijck was eenen verlaten kelder achter den hof gheleghen. Maer evenwel wierdt sy somwijlen ghehoort, buyten haer meyninghe, tot groote stichtinghe, ende verwonderinghe. Den knecht van haeren Vaeder dede dickwils sijn beste om dit te hooren: ende wierdt hier door soo beweeght, dat hy de wereldt verlaetende naer een klooster vertrocken is.

Door haer vierigh verfoeck, wierdt haer somwijlen

wijlen

wijlen oorlof vergunt om soo vele lijf-kastijdinghen aen-te-nemen als sy goedt vinden soude. Laet ons eenige staeltjens sien, hoe sy alsdan haer teer lichaem onthaelde.

Wy hebben verhaelt in het vijfde Capittel van dit tweede Deel, hoe dat JOANNA socht de siele te helpen, van een ghetrouwde Vrouw-persoon die oneerlijk leefde. Terwijlen dat sy alles te weghe broght tot beternisse van dese Sonderse, wierdt den Saligh-maecker by nacht haer verbeelt staende aende Colonne vanden hoofde tot de voeten ghegeeffelt, onder de slaghen beswijkende, ende ter aerde vallende overgoten met sijn Goddelijk Bloedt. Sy wierdt te samen indachtigh de leelijke sonde van dese Vrouwe: ende ghemerckt dat sy eenen sonderlinghen af-keer hadde van alle onkuysheydt, heeft sy voor-ghenomen de misdaden van dese vrouwe bloedelijk in haer lichaem te straffen. Soo dan spoedelijk op-staende, ende sich voor ooghen stellende de gheeffelinghe van haeren Saligh-maecker, die hy voor de sonden der menschen, ende naementlijk voor d'onkuysheydt heeft onder-staen, heeft sy haer lichaem veel vreedelijker onthaelt, als sy wel wiste oft inde donckerheydt des nachts konde bemerken: ende met lanck-duerige ende herde slaghen eenighsints verfaet hebbende den haet, die sy tegen de onfuyverheydt hadde, ende bermhertigheydt van Godt versocht hebbende voor dese vrouwe, heeft sy sich wederom tot de ruste begheven. s'Morgens op-staende, ende haer ghebedt inde donckerheydt des nachts voltrocken hebbende, is sy eer den dagh opstont naer de kercke ghegaen, onwetende hoe dat haere kamer door dese discipline ghestelt

stelt stont, ende door overgrooten yver niet voelende in haer selven hoe veel bloedts dat sy vergoten hadde. Terwijlen dat JOANNA inde Kercke was, is *Agnes* haere Meesterisse by gheval inde kamer van JOANNA ghekomen, ende wiert soo verstelt dat sy oock de gheestelijke weduwe by de welke sy met JOANNA woonachtigh was, naer dese kamer toe-ghesonden heeft. Sy bevonden dat de matte die JOANNA over t' bedde ghespreyt hadde, om het bedde niet te bederven, rootvervigh was van haer bloedt, de deckfels, lakens, ende bedde vol bloedt, haer nach-kleedt vol bloet het houten Cruys dry duymen breedt ende onder half elle langh, dat JOANNA rustende altijd inde armen hadde, soo bebloet, datmen in't papieren beeldt des Saligh-maeckers, dat op het Cruys gheplackt was, gheen wesen en konde sien: daer-entoven eenen grooten plas bloedts, die van het bedde af-gheloopen was tot op de solderinghe. Van alle dat gheseyt is was JOANNA onwetende. De welke vande kercke naer huys keerende van haer Meesterisse naer haer kamer gheleydt wierdt ende dapper bekeven over dese onmaetigheydt: ende daer nae niet min vanden Biecht-vaeder, als hy dit door *Agnes* verstaen hadde. JOANNA en wiste niet waer sich keeren van schaemte, om dat dit bekent was gheworden: ende was verdrietigh in haer selven, om datse in het uyt-gaen naer de kercke niet alles verstekten hadde. De berispinghe vanden Biecht-vaeder ontfanghen hebbende, versocht sy van hem oodtmoedelijck, om noch een andere discipline te doen, toefegghende datse in dese tweede haere onvoorsichtigheydt soude beteren. Maer dit versoeck wiert haer afgheslaghen,

Z

ende

ende de discipline verboden: 't welck haer seer pijnelijck was. Want haere hartste discipline was, geen discipline te moghen ghebruycken.

Anderwerf op eenen goeden vrijdagh gaf sy haer selven vijfthien hondert slaghen, eerst met gheknoopte snaeren, dan met hulst, ten lesten met sporkens.

Noch anderwerf is sy geduerende d'Octave vande Heylighe Ursula met haere medeghesellinnen, tot elf-duysent slaghen ghekomen.

Gheene instrumenten en waren soo fel, geen getal van slaghen soo groot, dat in't kastijden haers lichaems haere n jever konde voldoen.

Den Leser kan verwondert sijn hoe de Biecht-vaders soodanige lijf kastijdingen toegelaten hebben, ende die veroordeelen, om dat-se soo onmaetighe driften niet en hebben gestut. Maer ick en kan dese Biecht-vaeders niet beschuldighen: ende dat om twee redenen. Ten eersten, om dat-men bemerckte dat J O A N N A sonder dit kastijden des lichaems niet leven en konde: want sy soo seer queelde, als haer dit verboden wiert, dat-se scheen met een teerende kortse bevanghen te zijn, ende teenemael te beswijcken: als of de pijnen des lichaems haer leven waren, ende het derven der pijnen hare doot. Soo dat de Biecht-vaders dese overtollighe lijfkastijdinghen dickwils verbiedende, die ghenoechsaem schenen om hare siele uyt het lichaem te rucken; nochtans dickwils de selve toeghestaen hebben, om haer leven te behouden: want sy andersins scheen te sterven. Ten tweeden, om dat Godt, die t'alle tijden in sijn Heylighe Kercke eenighe besondere spiegels vā lijfkastijdinge heeft willé voorstellen, scheen aen J O A N N A boven natuerelijke
krach-

krachten te gheven, om te onder-staen, en langhdurighlijck t'onder-staen, dat de krachten van haer lichaem verre te boven gongh.

Want sy van Godt verweckt wiert tot dese selfame oeffeninghen: die de selve oock goedt-keurde, ghelijck eenighfins gemerckt kan worden, uyt het ghene hier boven gheseydt is, ende noch klaerder sal gheseydt worden. Als het Godts wille was dat JOANNA vrijwillighlijck dese pijninghen aennemen soude, wat is't wonder, dat sy oock den wille der Biecht vaders getrocken heeft, om de selve toe te staen? of wat is in dit toe-staen berispelijck? Laet ons nu voort-gaen inde stoffe die wy verhandelen.

JOANNA dan voelde, sonder uyt-neminghe, groote begherte tot alle oeffeninge, die aen het lichaem pijnelijck sijn: ende ghemerckt dat de Sodaliteyt vande Heylige Maghet binnen Ruremonde de ghewoonte heeft, van op Witten Donderdagh s'avonts een Processie in te stellen tot alle de statien van het lijden *Christi*, in welcke Processie die vande Sodaliteyt verschijnen met kleederen van boeteveerdigheyt, met koorden gegort, met bloote voeten, draghende kruysen, ende andere instrumenten vande Passie, ende verscheyde Lijf-kastijdinghen onder-nemende: hadde JOANNA grooten drift om sich te voeghen tusschen dat godtvruchtigh gheselschap, versoeckende van den Biecht-vader, om in dese Processie, beneffens andere, eenigh kruys te draghen, ende andere Lijf-kastijdinghen t'ondernemen.

Want haer docht dat dit geschieden konde, sonder dat-se van iemant soude gekent worden. Waer op den Biecht-vader vraeghde: waerom een kruys gedragen? Waer het niet beter aen een kruys genaghelt

ghelt te worden? Door dese woorden wierdt het herte van JOANNA soo seer ontsteken, om aen een Cruys ghenaghelt te worden, dat dit naghelen gedurichlijk bleef hangen in hare gepeysen: wenshende soo geluckigh te wesen, maer sich onweerdigh bekennde om tot soo verheven goet te geraken. Sy quam naer't spreeckhuys der Societeit, als wanneer de kruysen uyt-geleyt wierden, om in dese Processie gedraghen te worden, ende siende onder andere een groot Kruys, met de doorne Kroon, gheeffels, en naghelen: wiert sy soo begheerigh van dese naghelinghe, dat het niet moghelijk en is uyt te drucken.

Sy wenschte dat iemant haer aen dat kruys soude naghelen, ende soude tot danckbaerheyt voor hem gheerne ghestorven hebben: ende sy en konde dit kruys niet aen-sien, om niet over-wonnen te worden van tranen. Spreeckende met den Biecht-vader, ende uyt hem verstaende dat haeren wensch van een kruys te draghen niet en soude lucken, ende veel min van aen een kruys genagelt te worden: verfocht sy een heftige discipline te moghen doen, die haer voorsyde begeerte eenighsins verghelden soude. Haer verfoeck en wierdt niet teenomael afgeslagen, want vijfhondert slagen wierden haer toeghestaen: t'welck haer seer luttel docht, ende nergens toe dienstigh, als om den lust te verwecken. Hoe sy met dese discipline te werck is gegaen, kunnen eenighsins achter-halen uyt de inbeeldinge die sy alsdan voor hadde. Sy verbeelde sich eenighe Maeghden die grouwelijk in haer lichaem gewont zijn gheweest: te weten, de *Heylighe Engracia*, die door gheeffels verscheurt zijnde, met het af-rucken des vleeschs, oock een stuck van haer Lever verloren

ren heeft: de *Heylighe Christina* die van haer vleesch inſghelijcks ontbloot wefende, een ſtuck daer van aen haren Vader offerde: de *Heylighe Ruffina*, die gheheelijk door-wondt, ſeyde: *Nu ben ick meer ghelijck aen mynen Bruydegom: want de teekenen van ſijn lijden draegh ick in mijn vleesch.* Dit waren hare beſondere Patroonerſſen, namentlijk voor dien dagh. S'avonts begon ſy het lijden *Chriſti*, ende beſonderlijk de gheeffelinget'over-leggen: hier na volghde de diſcipline, die ſy lanckſaemelijk liet aen-gaen, om de ſelve ſoo veel te beter te treffen. Den Leſer kan dencken, hoe dit ſoude af-ghelooopen hebben, waer het ſaken dat de ſlaghen niet en hadden ghemacticht gheweest tot een ſeker ghetal: want ſy, dit werck vol-brocht hebbende, de begheerte behiel, van haer ſelven noch voorder ende meer te verſcheuren. Hier toe tot mede-hulper aen-roepende den *H. Franciſcus Xaverius*, en ſijne voor-ſprake verſoekende om den oorlofte verwerven, tot een volkomender kaſtijdinghe van haer lichaem, ende tot verweckſel by-bringhende, dat het ſoude wesen voor de bekeeringhe der ſondaren, ende der Onge-loovighe. Deſen Heylighen heeft hier op terſtondt ſich ver-toont aen **J O A N N A**: maer wat tuſſchen hem ende tuſſchen haer verhandelt is, en ſtaet in haere Schriften niet uyt-ghedrukt.

Haere ghedachten vielen al-tijt op het ghene dat het pijnlijckſte ſcheen te wesen, ende daer zy meerder af-keer van hadde. Ende gemerckt dat dit de netelen waren, ſoo haer docht, vergaderde ſy volle korven, om by nachten haer lichaem daer in te wentelen.

Als-men haer voorder den oorlof weygerde, tot beſondere Lijf-kastijdinghen, ghelijck het dickwils

ghebeurde, oock met verbodt van desen oorlof te versoecken, nam sy haeren toe-vlucht tot eenige Heyligen, versoeckende datse Godt fouden bidden, op dat hem soude ghelieven de Bestieters haerder Siele te beweghen, om haere begeerte toe te staen: ende dit ghebedt hadde meer-maels goede uyt-komste.

T'is eens gheschiet, datse begheerigh was de discipline met Hulst te doen, maer en kost gheen oorlof bekomen. Vallende dan op haer knien voor het Beeldt vande Heylighe Moeder, vraeghde of-se haere Overheydt soude kunnen beweghen om dit te ghedooghen: ende als het Beeldt haer schein toe te knicken, bedanckte sy de Heylighe Maghet, als of sy het meeste weldaet des wereltds ontfanghen hadde. Met'er daedt, wierdt haer naeder-handt, sonder dat sy't meer vraeghde, den versochten oorlof vanden Biecht-vaeder toe-ghestaen: die, soo't schijnt, van Godt hier toe ghedreven wierdt.

Sy liet sich altijd voor-staen, datse haer lichaem te seer spaerde; daerom versocht sy altijd nieuwe ende meerdere Lijf-kastijdinghen. Die haer somwijlen wierden toe-ghestemt, tot haer grooter voldoeninghe: want sy gheene grooter verbintenisse en her-kende, als uyt het toe-staen van foodanighe dinghen.

T'en was haer niet ghenoech haer lichaem te pijnighen: maer sy begheerde oock dat haer Siele ghepijnicht soude worden. Daerom badt sy den Heere, dat hy haer, ten minsten vijf jaeren, dorrigheydt in't ghebedt ende verlaetentheydt soude toefenden, ter eere van sijn vijf gebenedijde wonden, ende soo het hem goet docht, oock gheheel haer leven: tot het welck sy sich veerdelijck op-droegh.

Hier

Hier nae heeftse noch eenen anderen vondt van wreetheydt tot haer selven bedaght : te weten, naer een langhduerighe discipline , inde wonden faut te vrijven : waer toe sy oock berderkens ghebruyckt heeft , ghelijck de vleesch-houwers , als sy het vleesch souden : in dese overgroote smerten soo gevoelijcke blijfchap vanden Hemel ontfanghende , dat hoe sy meer leedt , hoe sy min scheen te lijden. Het ghevoelen en ontbrack haer niet : maer de liefde verdreef het ghevoelen , ende maeckte alle pijnen seer aenghenaem.

Ghemerckt datse inde lijf-kastijdinghen onversaedelijck was , wiert haer wederom verboden , andere , als de gewoonelijcke , te pleghen , ende vorder oock verboden , oorlof daer toe te vrighen , ghemerckt dat de ghewoonelijcke oefeninghen dies aengaende ghenoeghsaem ende overvloedigh waeren. Maer sy wist altijdt wat te vinden , om haer begeerte te verwoorderen , sonder de gehoorsaemheydt te verbreken. Nu quam sy al suchtende by den Biecht-vaeder , ghelijck een sieck mensch : ende als desen vraeghde , wat haer quelde , antwoorde sy , dat ick geene lijf kastijdingen en magh vraegen.

Andermael quamse den oorlof versoecken om te moghen vraeghen , ende en was niet gherust of ghesont , tot datse wederom wat verkreegh.

Mits dat haer krachten , soo door jaeren , als door uytmerghelinghe seer vermindert waeren , soo was haeren wensch jemandt t'ontmoeten , die sonder vetmoeyt te worden haer lichaem kastijden soude , ghelijck men het ijser smeedt op het aenbeeldt , want sy wenschte vel en vleesch ten besten te gheven tot de beenderen toe.

Als

Als de lijf-kastijdinghen inden ouderdom haer verboden wierden, beklaeghe sy sich daer over aen Godt, ende badt hem seer minnelijck, dat hy medelijden met haer gheliefde te hebben, door het toefenden van eenighe pijnen, ghemerckt datse self die niet verwercken en mocht: ende haer gebedt is verhoort gheweest, ghelijck sy ghetuyght met dese woorden: *ick onweerdigh hebbe alle besondere lieffelijckheden ghenoten, diemen pijnen noemt: ende dat, Godt lof, by nae in alle mijn leden. Soud' et niet een swaere saecke sijn, Iesum in sijn passie mishandelt t' aensien, ende niet te moghen lijdē?*

Als haere swackheydt merckelijck vermeerderde, heeft den Biecht-vaeder oock alle ghewoonelijcke lijf-kastijdinghen haer verboden: wanneer sy wederom haeren toe-vlucht tot Godt nam, ende verkreegh van hem iet anders dat seer pijnelijck was.

Op eenen anderen witten Donderdagh versocht sy wederom als te voren, om bloots voets langhs de stadt een swaer kruys te draeghen, ende sware ketenen te sleypen: maer t'wierdt haer alleenlijck toe-ghelaten, met andere Godtvruchtighe menschen, de Processie te volghen, ende eenigh cieraet van lijf-kastijdinghe op desen wegh te ghebruycken. Sy gonck dan tusschen t'volck, met scherpe braseletten om de armen, hayre koorden om de beenen, een ketene om haer lijf, bloots voets, doch in haer schoenen, om niet bemerckt te worden, die sy met erweten betroeyt hadde. Desen wech viel haer soo moeyelijck, datse meer-mael onder-weghen besweeck soo datse van haer dienst-maeght heymelijck moest ondersteunt worden: waer in haer alleenlijck verdrietigh was, dat hare krachten

krachten moesten wijcken aen haeren yver.

Op den goeden Vrijdagh vertreckende naer haer kamer leyde sich plat ter aerde met de ermen uytghereckt, om soo dry uren lanck als ghenaghelt te zijn, ter eere van de dry uren, die den Salighmaecker aen t'kruys ghehanghen heeft: maer s'en konde dien tijdt niet uythouden (ghelijck sy dickwils te voren ghedaen hadde) want sy naer twee uren flauw wierdt. Niet-te-min, sy wenschte soo veel pijnen ter liefde van IESUS te lijden, als hy t'haerder liefde gheleden hadde, ende in plaetse vande derde ure, pijnighde sy haer lichaem met hulst, niet sonder smerten ende menighvuldighe wonden.

In leste van haer jaeren, quam sy met haer stocxken (sonder dit niet konnende gaen) tot haeren Biecht-vaeder, om lijf-kastijdinghen te versoecken: den welcken door haer bidden beweegt zijnde, den oorlof gaf tot eene discipline van twee-hondert slaghen: want JOANNA anders niet te stillen en was. Maer sy, van hem naer de Kercke gaende, dede haere klachten aen Godt dat hy haer soo scherffen Biecht-vaeder ghegheven hadde: Godt biddende, dat hy hem gheliefde een milder herte te verleenen, om meertoe te laten. Ende daer-en-tusschen en koste sy de geoorlofde discipline niet vol-brenghen, ten zy hier toe eene heele weke bestedende. Soo machteloos was sy geworden, maer bleef onophoudelijck even begeerigh tot lijf-kastijdinghe, die sy sonder ophouden verfocht, soo lanck als sy spreecken konde.

Waer is onsen jever? waer is den haet tot ons lichaem dat Godt meer vergramt heeft, ende meerdere straffen weerdigh is, als het lichaem van

H h

dese

dese jeverende Siele? Waer is onse verstervinghe? waer is onse lijf-kastijdinge; De Schrifture roept: versterft u, versterft u, Christus gaet voor: de Heylighen volghen: JOANNA volght: ende wy blijven doof aende stemme Godts: wy blijven blindt aen 't voorbeelt, dat *Christus*, en soo vele andere sijne navolgers voorstellen: wy blijven slaven van onse ongeregelde ende sondighe ghenegheden, soo inwendighe, als uytwendighe. Ist dat wy moeten wijcken aen JOANNA, ende niet en willen, of en kunnen soo grootdadighe wercken involghen; dat ten minsten hare voetstappen ons verwecken, om die verstervingen, ende die Lijf-kastijdinge kloeckelijck aen te vatten, die Godt ons afvraecht, of toe sent; die onsen staedt vereyscht; die tot verhoedinge der toekomende gebreken, noodigh of nuttigh sijn,

IX. CAPITTE L.

Ghebedt.

WY en kunnen 't ghebedt van JOANNA niet bequamelijcker verhandelen, dan naer de verstervinghe: want beyde dese deughden als gefusters ende onscheydtbare mede-gesellingenzijn, vande welcke de verstervinghe voorgaet, ende 't gebedt na volght. Soo wordt de Bruyt in 't Boeck der Sanghen van den Hemelschen Bruydegom geleydt, die haer voorgaende ende aenlockende om te volgen, seyde: (a) *Ick sal na den Bergh van Myrre gaen, ende na den heuvel van vieroock.* Wat dit bediet, leert den H. Paus *Gregorius*, schrijvende op de ghemelde woorden aldus. *Wat verstaen vvy door den Bergh van Myrre,*

(a) *Cant. 4. 6.*